REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiĕcare ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Dumineca* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 173. Brașov, Joi-Vinerĭ 9 (22) August. 1902.

In jurul unei serbărĭ.

Sunt câte-va lunĭ, de când pressa oposițională kossuthistă agită puternic pentru-ca „țéra întrégă“ sĕ serbeze cu sgomot și alaiŭ a suta aniversare a nascerei lui Ludovic Kossuth. Atât în Budapesta, cât și în orașele marĭ și micĭ din provincie, ba chiar și în micile localitățĭ populate de Maghiarĭ se fac pregătirĭ marĭ pentru serbarea de la 19 Septemvrie.

Inițiativa a luat'o partidul independist, în frunte cu Kossuth-fiiul și cu toțĭ admiratorii aventuriosului revoluționar și demagog de la 1848/49. S'au dat apelurĭ și s'au făcut somațiunĭ în terminĭ imperativĭ, ca nimenĭ sĕ nu se sustragă acestei „marĭ și sfinte îndatorirĭ naționale maghiare“, vorba fiind de preamărirea unuia din „cei mai marĭ și mai meritoșĭ bărbațĭ“ ai Maghiarilor. Partidul independist a cerut guvernului și cercurilor oficiale sĕ participe la serbare, căcĭ la din contră „partidul va procede contra lor ca față de dușmanii națiunei“ și „décă Szell și Apponyi nu vor participa, are sĕ-i gonéscă din scaunele de care sunt nevrednicĭ“.

Ne aducem aminte, că deja faptul că dieta a fost amânată prin rescript regesc până la începutul lui Octomvrie, îi făcuse nervoșĭ pe kossuthiștii de tóte nuanțele. Organele lor interpretau vacanța îndelungată în sensul, că totul s'a făcut din causa sĕrbării-Kossuth, nevrĕnd adecă cercurile oficiale, ca parlamentul sĕ participe în corpore la serbare.

Asupra atitudinei guvernului față cu serbarea de la 19 Septemvrie mult timp s'a păstrat o adêncă tăcere. Răbdarea kossuthiștilor a fost pusă prin acésta la mare încercare și împrejurarea, că ḑiaristica oficiósă nu înregistréză decât în mod sporadic scirile despre pregătirile, ce se fac din partea „obștei“ pentru a serba aniversarea „idolului națiunei“, i-a pus pe gândurĭ pe conducĕtorii partidului independist.

Sĕ facem o ultimă somațiune! și-au ḑis ei. Și au făcut'o. In conferența de la 14 August, deputații kossuthiștĭ au luat hotărîrea sĕ învite guvernul de a participa oficial la festivitatea, ce se va aranja în Septemvrie. A doua ḑi vine „Pester Lloyd“, organ care representă vederile cercurilor guvernamentale, și pledéză — deși indirect — într'un articol pentru participarea guvernului la glorificarea lui Kossuth, scriind, că nu trebue sĕ se creeze aparența, că *dragostea* pentru cel în viĕță (Majestatea Sa) nu s'ar puté aduce în *armonie* cu *alipirea* cătră memoria celui mort (Kossuth) nicĭ „poporul“ sĕ nu fie obicĭnuit a părăsi *cultul* idealelor sale...

Trei ḑile după acest sfat binevoitor dat guvernului, se presentă la contele Apponyi, presidentul camerei deputaților, vice-presidentul partidului independist Toth J. și-i comunică hotărîrea partidului privitóre la sĕrbarea de la 19 Septem. Apponyi a obiectat, că ia spre sciință hotărîrea numai ca espresia dorinței partidului, căcĭ presidentul camerei nu póte primi ordine, decât de la cameră. Toth i-a rĕspuns, că și partidul sĕu admite principiul relevat de Apponyi și că nu vré sĕ esercite presiune, dér partidul independist e de convingerea, că „șeful representanței naționale e dator moralmente a participa la acésta serbare de pietate națională“.

In convorbirea, ce a urmat acestui schimb de vederĭ, contele Apponyi a declarat lui Toth, că *va participa oficial în persónă la serbare*, ca president al camerei, și va învita pe deputațĭ, ca la 19 Septemvrie sĕ se adune în cameră, de unde *va conduce* pe cei presențĭ. A mai spus Apponyi, că *va depune și o cunună* pe mormêntul lui Kossuth.

Suntem așa-dér în clar. Cultul lui kossuth a învins și de astă-dată asupra considerațiunilor de natură politică seriósă și delicată.

Concesiunea, ce s'a făcut astfel din partea guvernului — căcĭ nu se póte, ca contele Apponyi sĕ fi făcut declarațiile amintite fără scirea și aprobarea ministrului president Szell — va da kossuthiștilor o îndrăsnélă și mai mare în urmărirea scopurilor lor politice și de partid. O dovadă despre acésta ni-o dă un articol publicat în numĕrul dela 19 August al organului „Független Magyarország“ în care se agită puternic în contra pactulni ce vor sĕ-l încheie guvernele din Viena și Budapesta, și în care se ḑice între altele:

„Nimenĭ sĕ nu-șĭ închipuéscă, că regele s'ar învoì sĕ fie de față la serbarea-Kossuth chiar și numai un cantonier dela căile ferate, de cumva n'ar fi împrejurărĭ silite acele, carĭ sĕ-l îndemne a fi *concesiv*.... Regele n'ar suferì nicĭ 24 de óre pe acel ministru-președinte, care ar cuteza sĕ esprime în fața lui numele lui Ludovic Kossuth, și décă totușĭ guvernul va participa la serbare, asta însémnă ceva rĕu. *Timeo Danaos et dona ferentes*. Sĕ fim dér pe pază, căcĭ presența guvernului la serbarea-Kossuth va costa națiunea jertfe nespus de marĭ, și décă într'adevĕr guvernul va merge la serbare el va confisca din nou drepturile națiunei pe timp de ḑece anĭ.... Zadarnic s'a plănuit în Viena, orĭ în Ratot, sĕu în Ischl, ca pe tema serbării-Kossuth sĕ contrabandeze érășĭ în cartea legilor maghiare teritoriul vamal comun. Partidul independist nu consideră participarea guvernului la serbarea-Kossuth drept un succes și *nu va face în schimb nici o concesiune*... în lupta pentru teritoriul vamal independent“...

A comenta ceea-ce scrie fóia kossuthistă, e de prisos. Noi am constatat simplu faptul, pentru-ca sĕ se vadă, cât de mult au avansat sub era lui Szell aspirațiunile partidului, care nu se împacă de loc cu creațiunea dela 1867 și vré o Ungarie în chipul după cum și-a imaginat'o Kossuth.

Cu serbarea, în sine, noi Nemaghiarii n'avem nicĭ în clin, nicĭ în mânecă. Nu-i pismuim pe adversarĭ, pentru-că li-se dă prilej a manifesta în chip sgomotos în jurul memoriei unui bărbat al lor, pe care-l cred mare și nemuritor. Sĕ manifesteze și sĕ crédă! Sĕ nu pretindă însĕ și dela noi — cum li-e obiceiul — a slăvi memoria aceluia, care, după a nóstră părere, apelând în mod condamnabil la pasiunile masselor și usând de patimile acestora în nisce momente de cea mai grea cumpĕnă pentru țéră și popórele ei, a făcut ca pustiirile pricinuite de furia rĕsboiului civil, sé fie mult mai marĭ și mai adênc simțite, decât „creațiunile“ pretinsului sĕu talent de conducĕtor politic.

Cultul lui Kossuth precum în trecut așa și în present, e o dovadă de nematuritate politică.

Pactul. „*Montagsrevue*“, organ despre care se ḑice, că e inspirat de ministrul președinte *Koerber*, scrie următórele despre conferențele din Ischl:

„Dr. *Koerber nu este dispus a ceda nimic din pretensiunile*, ce le-a ridicat. Mai înainte se puteau face măgulirĭ cutărui guvern pentru finalisaera operei pactului. Din causa acésta a trebuit sĕ se aducă jertfe marĭ. Astăḑĭ însĕ Austria întrégă e convinsă, că acéstă parte de imperiu *nu póte sĕ mai aducă jertfe* și este esclus, ca pactul sĕ păgubéscă și în viitor interesele austriace. Nu mai merge, ca sĕ se caute compensații în tariful vamal autonom față cu pretensiunile juste austriace și aicĭ *Ungaria va întêmpina în ministrul președinte Koerber oposiția cea mai hotărîtă.* Koerber doresce pacea, dér *a făcut tóte pregătirile pentru casul când nu s'ar puté încheia un pact echitabil*“.

„*Pester Lloyd*“ declară următórele, pe basa informațiunilor, ce le-a primit din Ischl: 1) In cestiunile, carĭ formézá așa numitul pact și au servit de basă a tratărilor între cele douĕ state ale monarchiei, s'a dobândit *o deplină înțelegere* între Szell și Koerber. 2) Deosebirĭ și diferențe de vederĭ mai esistă decât asupra câtorva puncte din tariful vamal autonom Este însĕ esclusă o neînțelegere asupra acestor puncte, astfel, că din causa lor dualismul nu se va nărui. 3) *Szell a făcut*, ce-i drept, *concesiunĭ în unele cestiunĭ*, dér a primit compensații în alte puncte. 4) Pactual actual este important pentru Ungaria din causă, că décă parlamentul austriac nu l'ar primi, atuncĭ *pactul acesta ar forma pentru Ungaria basa procederei de sine stătătóre.*

In prejma redeschiderii „Reichsrat“-ului. Parlamentul austriac va fi convocat — după cum s'a anunțat deja — cătră finea lui Septemvrie. Noua campanie parlamentară se prevede că va fi fórte agitată, cu tóte scirile despre împĕcarea ceho-germană. Nu numai Cehii tinerĭ, ci și feudalii cehĭ sunt nedumerițĭ asupra situațiunei. „*Slavische Correspondenz*“ publică în privința acésta o scrisóre importantă a unui feudal ceh, din care estragem următórele: „S'ar înșela mult și ar fi o desconsiderare deplină a stării faptice atât din partea amicilor noștri din tabĕra cehă, cât și din partea cabinetului și a Germanilor, décă reserva nóstră din ultima sesiune a dietei ar fi interpretată în sensul, că noi acceptăm starea actuală a lucrurilor, că o aprobăm și procedem după principiul *quieta non movere. De pace nu póte fi vorba*, dér décă neivirea pe timp limitat a erupțiunilor se interpretéză în acest sens. Noi stăm în Austria, ca și mai înainte, pe teritoriu vulcanic și pericolul cutremurelor nu este înlăturat. Câtă vreme nu se va face acésta nu póte fi vorba de pace, ba nicĭ de armistițiu. A crea pacea, este tréba esecutivei, care însășĭ a produs stările actuale prin anularea limbei oficiale interne, și esecutivei îi încumbă datoria de a astupa isvorul din care în tot momentul se póte scurge din nou obstrucția representanților poporului ceh“.....

Cum lucréză adversarii noștri?

Nu e vorba de stăruințele pe teren eminamente politic ale adversarilor limbii și naționalității popórelor nemaghiare, ci de munca lor intensă pe teren cultural.

O dovadă palpabilă găsim în privința acésta în anuarul „*Kulturegylet*“-ului din Ungaria-de-nord, a părților țĕrii locuite de Slovacĭ. Acésta societate de maghiarisare administréză un fond de 180,771 cor. Incassările și le-a duplicat de doi anĭ încóce. Are actualmente 701 membrii fondatorĭ, 230 pe viĕță, 5948 ordinarĭ și ajutătorĭ, cu totul decĭ 6880 membri.

Anuarul spune, că instituțiile de care se servesce societatea pentru a rĕspândi limba maghiară, sunt „kișdedov“-urile, asilurile de copii, bibliotecele și corurile, carĭ tóte funcționéză corĕspundĕtor așteptărilor. Societatea subvenționéză și susține 35 „kisdedov“-urĭ în carĭ 1800 de copii slovacĭ sunt crescuțĭ în limba maghiară; afară de acésta subvenționéză permanent o șcólă primară și câte-va asilurĭ.

Din punct de vedere al maghiarisării, conducerea societății a dat o deosebită atențiune bibliotecelor poporale și reuniunilor de cetit și de cântărĭ. A organisat 16 bibliotecĭ nouĕ la granița de limbă maghiaro-slovacă, stăruind pretutindenĭ, ca limba maghiară sĕ prindă rădĕcinĭ în popor.

Dér „Kulturegylet“-ul din Ungaria-de-nord nu s'a mulțumit a lucra numai pe teren cultural. El a desfășurat — spune anuarul — o viuă activitate și în contra societății germane „*Alldeutscher Verein*“, participând la mișcarea, ce s'a pus la cale nu de mult între șoviniștĭ, ca membrii numitei societății sĕ nu vină în Ungaria. A făcut așa-dér și politică, deși „kulturegyletiștii“ se bat în piept ca fariseii și se jóră, că ei nu fac politică.

*

Nu ne trece prin gând a disputa Maghiarilor dreptul de a-se interesa de rĕspândirea limbei lor, décă acésta se face fără păgubirea și strîmtorarea limbilor nemaghiare. Sĕ o facă, dér în același timp sĕ lase și Nemaghiarilor dreptul firesc, de a-șĭ cultiva limba lor.

Așa ar trebui sĕ fie, însĕ nu este așa. Din chiar datele anuarului amintit reiese, că activitatea „Kulturegylet“-ului din Ungaria-de-nord, ca și a celui ardelean, este direct îndreptată în contra Nemaghiarilor, în tóte direcțiunile. Aḑĭ nimenĭ nu se mai îndoesce despre acésta și

n'o mai négă nici şoviniştii, dat fiind, că stat şi societate maghiară şi-au pus de ţintă supremă: *maghiarisarea.*

Din chipul cum lucréză adversarii noştri am puté să învěţăm şi noi ceva. Pe měsură ce cresc şi se întăresc nisuinţele lor de asuprire şi contopire, trebue sě créscă şi sě se întăréscă şi lupta nóstră de apěrare. La atacurile lor pe teren cultural sě opunem resistenţa nóstră legală pe acelaşi teren, sprijinind şi ocrotind cu sfinţenie şi supreme sforţărI instituţiile, carI ne asigură în měsură fie cât de minimă *limba* şi *naţionalitatea*. A negligea organisarea resistenţei şi a devia din calea singur mântuitóre, ar însěmna sě ne subscriem înşi-ne sentenţa de mórte naţională, — căci fără de limbă nu esistă nicI naţionalitate, nicI libertate naţională.

Adunarea „Asociaţiunei".

Convocare.

In sensul §§-lor 23 şi 26 din statute, membrii *„Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român"* se convócă în *adunare generală ordinară* la **Oraviţa** pe ḑilele de **14 şi 15 Septemvrie** st. n. 1902.

Programul adunăriI este:

Şedinţa primă. Duminecă în *14 Septemvrie* st. n. 1902, la órele 11 înainte de ameaḑI. Ordinea de ḑi: 1. Deschiderea adunării generale. 2. Constatarea delegaţilor presenţI. 3. Raport despre activitatea comitetului central în anul 1901. 4. Alegerea comisiunilor: a) pentru esaminarea raportului general; b) pentru esaminarea raţiociniului pe anul 1901 şi a proiectului de budget pe anul 1903; c) pentru inscrierea de membri. 5. PropunerI eventuale.

La órele 5 după améḑI şedinţa festivă a secţiunilor sciinţifice-literare.

Şedinţa a doua. LunI în *15 Septemvrie* st. n. 1902, la órele 10 înainte de ameaḑI. Ordinea de ḑi: 1. Rapórtele comisiunilor. 2. Fixarea locului pentru proxima adunare generală. 3. DispositiunI pentru verificarea proceselor verbale. 4. Inchiderea adunării generale.

Se observă, că eventualele propunerI au sě fie presentate în scris presidiului Asociaţiunii (în Sibiiu, Str. Morii Nr. 8), cu 8 ḑile înainte de adunarea generală.

Sibiiu, din şedinţa comitetului central al „Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român", ţinută la 16 August 1902.

Dr Alexandru Mocsonyi m. p.

Dr. Ilie Beu m. p., secretar II.

Lupte înverşunate în Franţa.

Scirile ce sosesc din Franţa semnaléză o mare surescitare a spiritelor.

In Bretagne lupta între ţěranI şi armată a luat proporţii escepţional de marI Populaţia din localităţile Folgoet, St. Méen şi Ploudaniel, înarmata cu cóse, furcI, topóre s'a postat dinaintea şcólelor congreganiste, împiedecând apropierea autorităţilor civile pentru evacuarea localurilor. Prefectul a conjurat mulţimea, sě renunţe la o resistenţă zădarnică. Capii ţěranilor însě au rěspuns: „Murim mai bine aci cu toţii, de cât sě lăsăm călugăriţele în voia guvernului".

Resistenţa a fost mare cu deosebire în Ploudaniel. Doi comisarI c'un lăcătuş şi cu gendarmerie s'au presentat înaintea porţeI şcólei, unde erau postate doué companiI de infanterie. Plóia curgea vale. Comisarul a cerut deschiderea porţii, dér n'a fost ascultat. In momentul când lăcătuşul voia sě deschidă pórta, ţěranii din interiorul clădirei îl bombardară. Ţěranii n'au cedat nicI după a doua provocare a comisarului. AtuncI el a dat ordin muncitorilor şi soldaţilor sě spargă păretele. Spargerea a fost însě zădărnicită de ţěranI, carI aruncau cu pietri. Locotenentul de gendarmi şi comisarul au încercat sě se urce pe zid, ţěranii însě i-au alungat cu bastóne. După aceea ţěranii au aprins snopI de paie şi lemne udate cu petrol şi au silit pe soldaţI şi pe muncitorI sě se retragă. Comisarul a mai încercat odată sě străbată în şcólă, dér ţěranii, carI cântau cântări bisericescI, l'au împiedecat. După o luptă de 2 óre, comisarul şi muncitorii s'au retras obosiţI.

Atitudinea ţěrănimei a fost estraordinar de ameninţătóre în *Saint-Méen* unde resistenţa a fost condusă de abatele *Gayraut*. In jurul şcólei ţěranii au ridicat baricade. Când subprefectul s'a apropiat de baricade, ţěranii au început sě strige „Trăéscă surorile (călugăriţele)! Trăiéscă libertatea!" Ţěranii cântau Marseliesa, ca sě dovedéscă, că sunt bunI republicanI. După aşteptare de o jumětate oră gendarmeria s'a pregătit de atac, în timp ce miliţia voia sě împresóre baricadele. O mare încăerare se produse atuncI. Ţěranii bombardară pe gendarmI cu pietrii şi cu bucăţI de lemne. O piatră a rănit grav la cap pe comisarul *Lomont*. Gendarmeria a început atacul şi ocupă un teren de 50 metri. Abatele Gayraut cerù un armistiţiu. Când atacul se reîncepù, lupta pe stradă isbucnì din nou. Din ferestrile şcólei, femeile ţěranilor aruncau cu tot felul de murdării asupra soldaţilor. Pórta şcólei a fost spartă cu securI şi abia astfel a succes autorităţii sě străbată în şcólă şi sě dea cetire decretelor guvernului.

*

După o telegramă din Paris, sesiunea ordinară a consiliilor generale din întréga Franţă, a fost deschisă. Cele mai multe consilii au votat adrese de felicitare guvernului pentru firmitatea cu care procedéză contra şcólelor congreganiste, ér altele, cu deosebire cele din Vendée şi Finistère, au protestat cerênd redeschiderea şcólelor.

Preşeşedintele consiliului de miniştri *Combes*, care este şi preşedinte al consiliului general din Charent-Inférieure, a declarat, că se póte conta pe tot devotamentul sěu întru „apěrarea" republicei.

Sbuciumările din Franţa nu vor contribui de loc la întărirea republicei. Regimul republican, orI cât ar fi de tare, şi orI cât de marI represalii ar aplica faţă de „turburătorI", va eşi slăbit din lupta acésta înverşunată cu proprii sěi cetăţenI.

OrI cum s'ar judeca situaţia actuală din Franţa, un lucru e mai pe sus de orI-ce îndoială: ţéra trece printr'o gravă crisă internă, prin marI şi serióse sguduirI.

Clerul român în secolul XVIII.

(Fine).

In sensul decretului adeseorI citat din 9 Sept. 1743 şi a altora, carI au emanat mai târḑiu, preoţii uniţI aveau sě capete pretutindenea loc de casă parochială. Dér nicI aceste poruncI nu s'au executat în unele părţI, pe cum se vede din conscripţia de la 1750, şi ast-fel preoţii erau siliţI a plăti o anumită taxă pentru locul, pe care şedeau. Unii plătiau un galben, alţii 8 fl. unguresci, alţii, pe lângă aceştI banI, mai aveau sě dea domnilor şi câte o piele de vulpe şi chiar şi contribuţie, întocmai ca iobagii.

Dotarea clerului unit la 1762 se póte vedé din conspectul generalului Buccow din 5 Sept. acelaşI an. Intreg clerul unit avea în posesiunea sa agri de 11·728½ gălete = circa 5865 jughere, fênaţe de 5916 carě de fên = circa 2958 jugěre, vii de 3853½ vedre de vin, ér sesiuni interne pentru case parochiale 1726.[1]) Multe din aceste averI în urma revoluţiei lui Sofronie s'au luat din mâna preoţilor uniţI, fără însě sě le compenseze cei neuniţI.

Pe când clerul unit, în unele părţI séu de loc, séu numai cu marI greutăţI putea ajunge la validitarea drepturilor sale, contrarii lui se siliau a-i pune sarcinI cât se póte de marI şi de nedrepte.

Pe basa conscripţiei oficiale a tuturor locuitorilor din Transilvania şi a averilor lor, sĕvîrşită în anul 1750, când se conscrie şi clerul şi poporul unit,[2]) contele Gavrilă Bethlen a făcut un nou sistem de contribuţiune, care fù introdus în anul 1754.[3])

Cu ocasiunea acésta dreptul clerului unit de a fi scutit de contribuţie, prin aplicarea nedréptă a noului sistem de dărI, devenise aprópe ilusoriu. In sensul acestui sistem şi a decretului împěrătesc din 3 Octomvre 1753, atât preoţii romano-catolicI, cât şi preoţii altor confesiunI recepte aveau sě fi scutiţI de dare numai cu privire la beneficiile parochiale, adecă cu privire la porţiunile canonice, dér după averile lor proprii moştenite de la părinţI, orI cumpěrate, trebuia sě plătéscă darea, şi fiind-că preoţii uniţI în multe părţI nu aveau porţiunI canonice, trebuia sě li-se considere ca porţiunI canonice moşiile lor proprii şi ast-fel acestea aveau sě fie scutite de dare. In aplicarea acestui principiu se făcea însě abus, contrar obiceiului de mai înainte, care scutia pe toţI preoţiI uniţI, orI câţI ar fi fost într'o comună, şi orI cât de mare ar fi fost moşia unuia séu altuia.

Ca sě înfunde cât mai mulţI preoţI sub sarcina dării, „manipulanţii" de dare ḑiceau, că după ce decretul împěrătesei Maria Teresia din 9 Septemvre 1743 a limitat numěrul preoţilor uniţI, nu se póte permite, ca într'o comună mare sě fie scutiţI de contribuţie mai mult de un paroch şi doi capelanI, într'o comună de mijloc mai mult de un paroch şi un capelan, şi într'o comună mică mai mult de un singur paroch. Erau însě comune, carI aveau şi câte 7 preoţI, şi ast-fel mulţI preoţI, în contra obiceiului de până atuncI, căḑură sub sarcina dării. Aceiaşi „manipulanţI" cu privire la moşiile proprii ale preoţilor făcură restricţiunea, că moşia care trece peste noué gălete şi patru carě de fên, are sě fie taxată cu dare în contra obiceiului de mai înainte, după care orI cât de mare ar fi fost moşia, ea nu era taxată cu dare. Preoţilor uniţI le cădea greu aceste restricţiunI, mai vêrtos, că vedeau, că în districtul Halmagiului, făcut părtaş privilegiilor ilirice, preoţii neuniţI în sensul rescriptului împărătesei din 8 Octomvrie 1755, *nu plătiau nicI dare, nicI decime, ér preoţilor latinI împěrătésa prin decretul din 21 Ianuarie 1755 le făcuse favorul, ca nu numai porţiunile canonice, ci şi moşiile lor proprii sě fie scutite de dare*, decă venitul acestora nu trece preste 200 fl. Renensi. Afară de aceea erau mulţI preoţI bětrânI carI nu mai puteau funcţiona, şi acuma ajunseră la adêncile lor bětrâneţe sě plătéscă dare în contra obiceiului anterior împreună chiar şi cu acei fiI ai lor, cu carI trăiau într'o casă şi la o masă. Asemenea erau fórte multe věduve de preoţI, carI scutite fiind mai înainte, acum se vedeau supuse unor dărI grele.

Preoţii uniţI nu se puteau de loc acomoda împrejurărilor schimbate în defavorul lor şi în favorul preoţilor celorlalte confesiunI din ţéră, şi ast-fel mulţI dintre ei nu plăteau ceea ce li-se părea a fi o nedreptate. Executorii de dare se aruncau decI asupra lor, îI legau, îI băteau îI chinuiau şi îI batjocoriau preste orI ce închipuire. Preoţii asupriţI alergau în tóte părţile pe la diregătoriile ţěrei sě-şI caute dreptate şi scut, şi pe timpul cât pribegiau, bisericele rěmâneau fără de slujbă şi credincioşiI fără de taine şi mângâierile religiunei. Tot aşa pătiră şi celelalte feţe bisericescI. In sensul decretului împěrătesc din 3 Octomvre 1753 cantorii, clopotarii, feţii (crisnicii, sacristanii), învěţătorii, carI mai înainte erau scutiţI şi de darea (taxa) capului şi de contribuţiune după moşiile lor proprii, aveau sě fie scutiţI şi mai departe de darea capului, şi de contribuţia după pămênturile bisericescI, ce póte le aveau în folosinţă, dér după moşiile proprii trebuiau sě plătéscă dare. Şi fiind-că erau de tot rare acele feţe bisericescI, carI sě fi avut în folosinţă moşii bisericescI, mai toţI cantorii, clopotarii, feţiI şi învěţătorii căḑură sub sarcina dării.

Era o nemulţumire generală în Cler pentru acéstă situaţie insuportabilă. Lacrimile şi suspinele preoţilor celorlalte feţe bisericescI trebuiau sě misce inima archiereului lor, care prin representaţiunI energice şi pline de espresiunI vii de durere cerea alinare, când dela guvern, când dela tesaurariat, când dela împěrătésa. După multe tratărI în fine episcopul ajunse de acord cu guvernul în ce privesce numěrul preoţilor, ce trebuiau sě se scutéscă de dare în fie-care comună, şi proiectul relativ fù aşternut împěrătesei. Acésta prin decretul din 20 Decemvrie 1757 statorI în fie-care comună numěrul preoţilor scutiţI de contribuţie. Dér deşi în urma acestei hotărîrI mai înalte scutirea se estindea la mai mulţI preoţI, decât se statorise în decretul împěrătesei din 9 Septemvrie 1743, totuşI mai rěmâneau încă mulţI preoţI supranumerarI. Episcopul, ca sě-i scutéscă şi pe aceştia măcar de taxa capului, i-a rênduit sě fie învěţătorI, cantorI, feţI. Şi fiind-că erau şi sate, carI nu aveau nicI un preot, de óre ce nu aveau intravilane, pe care sě-i aşeḑe, episcopul dispuse, ca unii din preoţii supranumerarI din comunele vecine sě slujéscă la astfel de sate, ca pe calea acésta sě-i pótă scutI de dare.

La aceste suferinţe se adăugau altele de tot soiul. Domnii de pămênt se făceau eI înşişI judecătorI asupra persónelor, carI voiau sě se preoţéscă, că óre au acelea cualificaţiunea de lipsă la cariera acésta, orI ba. De multe-orI nu se respecta privilegiul forului, în sensul căruia preoţii aveau sě fie judecaţI de forurile ecclesiastice şi nu de cele civile. Judecătorii civilI tratau preoţii, ca pe cele mai de jos animale, numindu-i cânI şi pui de cânI. La o simplă bănuială preoţii, în contra privilegiului citat, erau prinşI, legaţI şi tîrîţI publice pe stradă şi aruncaţI în temniţă, cu un cuvênt se făcea tot ce era cu putinţă pentru nimicirea bisericei unite, ca nu cumva prin ea sě ajungă şi Românii la ceva bine.

La tóte acestea s'a mai adaus rěsboiul dintre fraţiI de un sânge, provocat de lăcomia Sêrbilor, Grecilor şi de ura confesiunilor acatolice, pentru ca preoţii uniţI sě fie calumniaţI, aruncaţI între hotare, scoşI din casele lor în timp de iérnă cu femeile şi pruncii lor, despoiaţI, bătuţI, chinuiţI şi maltrataţI în tot chipul.

Cine sě se mire după tóte acestea suferinţe adeverite cu sute de acte, că biserica unită a fost aprópe nimicită pe timpul episcopului Aron? séu cine sě nu se mire, că a mai rěmas în viaţă şi s'a recules pe încetul din nou?

[1]) Dr. Il. Puşcariu, Documente, I. p. 244—5

[2]) Vedi „Statistica din 1750"

[3]) Vedi G. Schaser, Denkwürdigkeiten aus dem Leben des Freiherrn Samuel v. Brukenthal, Hermannstadt. 1848 p. 8 şi 12.

Regele Carol şi chestiunea evreéscă.

Ḑiarului „Neue Fr. Presse" i-se telegrafiéză din Berlin:

„Regele Carol a primit în timpul din urmă în audienţă particulară pe doi Evrei fruntaşI. Cu amêndoi s'a întreţinut asupra situaţiei Evreilor din regatul sěu. Marco Mendel, un exportor de frunte din Galaţi, a zugrăvit regelui situaţia tristă a Evreilor din acest oraş şi a arătat tot-dată pericolele, ce ar resulta pentru oraşul Iaşi, decă emigrările ar continua. Regele a aprobat modul acesta de a aprecia situaţia şi a rugat pe acel comerciant, de a face tot posibilul, ca sě împedece emigrările Evreilor.

„O importanţă şi mai mare are primirea marelui rabin din Londra Dr. *Gasler*, un savant de prima forţă, care înainte de 15 anI, de şi Român (sic) de nascere, a fost espulsat din România, fiind-că a luat apěrarea coreligionarilor sěi. Acest Român (sic) a referat regelui despre situaţia desperată a Evreilor românI (!), cărora nu le-a rěmas alta, decât sě emigreze. Regele a rěspuns, că emigrările au urmărI nefavorabile atât pentru Evrei, cât şi pentru RomânI. La

acésta Dr. Gaster a replicat, că nu este alt mijloc pentru împedecarea emigrărilor, decât îndulcirea legilor aduse contra Evreilor. In special ar trebui abrogată legea espulsărilor, ér comunitățile ar trebui sĕ obțină permisiunea de a se organisa. Acestea le-a recunoscut regele de juste și apoi a adaogat textual: *„Sper, că décă veți visita țéra peste doi sĕu trei ani, veți găsi aicĭ o altă situație!“*

Suntem sigurĭ, că corespondentul diarului evreesc și-a presentat dorința sa drept realitate, interpretând cuvintele regelui în favorul aspirațiunilor sale. Căcĭ opiniunea generală a tuturor factorilor normativĭ în România este tocmai, că e timpul suprem de a apĕra moștenirea română prin mĕsurĭ restrictive față cu strĕinii și nu de a deschide porțĭ largĭ pentru aservirea țĕrii.

SCIRILE DILEI.

8 (21) August.

Punerea pietrii fundamentale la catedrala din Sibiiu. Lunĭ 18 Aug. n., s'a făcut cu deosebită solemnitate ceremonialul punerii pietrii fundamentale la catedrala gr. or. română din Sibiiu, a cărei zidire s'a început prin acésta. Ceremonialului i-a premes celebrarea sfintei liturghii la biserica din suburbiul Iosefin, unde a pontificat I. P. S. Sa metropolitul I. *Mețianu*, asistat de asesorii M. Voileanu, Dr. R. Roșca, protopop I. Papiu, archidiaconul Dem. Câmpeanu. La órele 10¹/₄ cortegiul a plecat din residența metropolitană, corul intonând „Bine ești cuvêntat Christóse Dumnedeul nostru“. Ajunșĭ la destinație, se face sfințirea apei după care I. P. S. Sa ține o vorbire ocasională emoționată și cetesce literile comemorative. Atât vorbirea Metropolitului, cât și literile comemorative le vom publica în numĕrul de Dumineca.

Șovinism la congresul din Agria al pompierilor. Dumineca trecută s'a ținut în Agria (Eger) congresul XV al societății pompierilor din Ungaria. La acest congres s'au dus, ca representanțĭ de ai pompierilor din Brașov, domnii Schuster, Schwecht, Jobi, Glöckner, ér din Preșmer d-l Binder. Colegii maghiarĭ se uitau chioríș la pompierii sașĭ, cum de au îndrăsnit a-se presenta cu inițialele F. F. (Freiwillige Feuerwehr) pe pept și nu cu Ö. T. (Önkéntés tüzoltó). Amabilii colegĭ s'au năpustit asupra Sașilor, voind sĕ le rupă însemnele cu inscripția germană. Numai grație intervenției pompierilor din Agria s'a evitat un scandal și mai mare. — „Kr. Ztg.“ își esprimă speranța, că președintele, d-l Schuster va lua mĕsurile necesare, pentru a obține satisfacția cuvenită pentru insulta din Agria. — Precum se vede, șoviniștii nu lasă sĕ trécă nicĭ o ocasiune pentru a demonstra contra compatrioților lor de altă limbă.

Noul protopop al Clușiului. Consistorul archidiecesan din Blașiŭ a numit pe d-l Dr. Eliă *Daianu* de protopop în Clușiŭ D-l Daianu a fost până acuma profesor la facultatea de teologie din Blașiŭ și profesor auxiliar la gimnasiul din același oraș. Noul protopop s'a distins pe terenul literar și e cunoscut ca om activ, sobru și bun predicator. Numirea sa va fi întêmpinată de sigur în districtul protopopesc al Clușiului cu satisfacțiune.

Un ajutor de judecător — dat în judecată pentru agitație. Au trecut mai multe lunĭ, de când am adus scirea, că ajutorul de judecător (subjude) d-l *Chilbea* din Câmpenĭ a fost suspendat și dat în judecată, fiind-că a avut o altercație cu șeful sĕu, d-l judecător *Budowsky*. Motivul altercației, cum spuneam atuncĭ, a fost, fiind-că d-l Budowsky l'a chemat pe Chilbea la oficiu într'o di, când Românii avênd o mare sĕrbătóre, d-l Chilbea a credut, că e în drept sĕ prăsnuiéscă acea sĕrbătóre, ca bun creștin. D-l Chilbea a fost dat în judecată, pe motiv, că ar fi întrebuințat cuvinte agitatorice în potriva constituției ungare. Cercetarea a condus'o judecătorul Borzsovai de la tribunalul din Turda. In luna Iunie s'a judecat acest proces și d-l Chilbea a *fost achitat*. Procurorul însĕ a făcut recurs contra sentinței de achitare și afacerea sĕ află actualmente, după-cum ni-se comunică, la curtea de apel. Este caracteristic în felul sĕu un proces, ca acesta, în care un judecător, chemat a împărți singur dreptatea, este dat în judecată — pentru agitație.

Accidentul de tren dela Cerepcăuț. Cetim în *„Deșteptarea“* din Cernăuțĭ: Un trist accident de tren s'a întêmplat pe linia liberă a căii ferate Suceava-Cernăuțĭ, lângă stațiunea Cerepcăuț. Trenul de persóne Nr. 314, ce plécă la 6·20 óre din Ițcanĭ, a plecat Vinerĭ séra ca de obiceiŭ din Suceva cu viteză normală. Ajuns pe linie între stațiunile Ruda și Cerepcăuț, trenul din causă necunoscută până în moment, a deraiat. Opt vagóne de persóne, vagonul de serviciu, apoi vagonul ambulanței postale și un vagon de tren accelerat, ce a fost atașat acestui tren, au fost răsturnate. Dintre personalul trenului și persónele ce călĕtoreau, două persóne au fost greu rănite, constatându-se la ele fracturĭ de óse, 15 persóne au fost ușor contusionate. Medicul căilor ferate din Hliboka a fost citat imediat la fața locului, a sosit în 30 minute și a dat primele ajutóre celor rănițĭ. Cu un tren special au sosit din Cernăuțĭ patru medicĭ, carĭ au dat îngrijirile necesare celor rănițĭ. Pasagerii au fost transportațĭ cu un tren special spre Cernăuțĭ. Intreruperea pe linie va dura vr'o 60 de óre. Circulația trenurilor de-ocamdată se face cu transbordarea călĕtorilor în locul deraiării trenului.

Impușcarea unui Român din Homorod. In diua de 19 August pe la órele 6 p. m. un Român din Homorod se întorcea de la tîrgul din Barot, unde cumpărase nisce vite. Intre Agustin și Racoș, voind sĕ trécă pe podul de peste Olt al liniei ferate, cantonierul a vrut sĕ-l oprescă. Românul, nevoind probabil a da ascultare avertismentului, cantonierul a întrat în canton, de unde aducênd o pușcă a rănit cu o împușcătură pe una din vite la picióre. Românul năcăjit de acéstă faptă brutală a cantonierului, l'a întrebat, că de ce îi împușcă vitele și că mai bine sĕ-l fi împușcat pe el, decât pe bou. „Stai, că te împușc și pe tine“, ar fi rĕspuns cantonierul, și cu acésta a culcat la pămênt cu o împușcătură pe Român. Erĭ, în 20 August, a eșit o comisiune din Sighișóra în anchetă la fața locului și a făcut autopsia cadavrului, care a fost transportat la Homorod. Pasagerii de pe calea ferată, comentau erĭ viu acest incident.

—Nouĕ ni-se pare, că fapta cantonierului este din cele mai grave și reclamă o investigație seriósă, din care décă va resulta vinovăția lui, trebue sĕ fie pedepits în mod esemplar. Mereu se scrie prin diare despre vărsărĭ de sânge comise de jandarmĭ, acuma sĕ șĭ fi luat nasul la purtare și cantonierii căilor ferate? Óre cetățenii sĕ nu mai fie acuma sigurĭ de viața lor și a vitelor lor nicĭ din partea slugitorilor de la căile ferate?

Generalĭ burĭ în Anglia. Trei dintre cei mai vitejĭ generalĭ ai Burilor, *Botha, Dewet și Delarey* au petrecut câte-va dile în Londra, unde au fost sĕrbătorițĭ din partea populației într'un mod esceptional de simpatic.

Ei au sosit tocmai în diua, când s'a făcut marea revistă a flotelor englese, la care au fost invitațĭ sĕ asiste. Cei trei generalĭ au refusat de a participa, fapt, care a produs sensație pretutindenĭ în Anglia, ba chiar și în strĕinătate. Botha, Dewett și Delarey s'a dus cu tóte acestea în Cowes, unde au fost primițĭ de regele Eduard. Primirea, ce le-a făcut'o regele, a fost cordială. Regele i-a întêmpinat pe bordul yachtului sĕu și a strîns mâna fiecăruia din ei. După o scurtă convorbire li-s'a împărtășit, că regina și prințesa Victoria ar vré sĕ-i vadă. Generalii s'au dus îndată la regina. — Din Londra generalii au plecat la Rotterdam, de unde s'au dus sĕ visiteze pe Krüger, și sĕ asiste la înmormêntarea generalului Lucas Meyer. Ei au sosit alaltăerĭ în Haga, unde au fost primițĭ cu mare entusiasm.

Un incident în tren. Erĭ, în 20 August, călĕtorea cu trenul de persóne un German, care avea bilet de la Budapesta până la Predeal. La Sighișóra conductorul observà, că biletul nu e în regulă, deórece data lui era mai veche, așa că nu mai era valabil pentru acel tren. Pasagerul se justifica, jurând pe tot ce are mai sfânt, că nu s'a dat jos nicăirĭ, așa că nu înțelege de ce sĕ nu fie valabil biletul lui tocmai la Sighișóra, când pe tótă linia nimenĭ nu i-a făcut nicĭ o observație. Ințelegerea între pasager și conductor și șeful de tren era fórte anevoiósă, deórece pasagerul nu scia, de cât nemțesce, ér amploiații nu vorbiau de cât unguresce. Tóte justificările și jurămintele pasagerului n'au folosit nimic. El era amenințat, că va fi dat jos din tren, décă nu va plăti amenda de 10 coróne, care mai târdiu fù urcată de un amploiat superior încă cu 5 coróne și agravată cu disposiția de a se da jos la Brașov, cu tóte că biletul era păna la Predeal. — Acest incident ni-l'a comunicat un amic al nostru, care a fost martor la acel incident penibil și s'a înduioșat de nĕcasul pasagerului, despre care avea convingerea, că a fost năpăstuit pe nedreptul.

Logodnă. D-l Aureliu *Bugnariu* învĕțător în Mica, s'a logodit cu d-șóra Rozalia *Bocoșiŭ* din Salathiu.

Aspiranțĭ de ofițerĭ românĭ. Intre cei 40 elevĭ absolvențĭ ai școlei militare din Sibiiu, sunt în anul acesta și următorii Românĭ locțiitorĭ de ofițerĭ: Pompeiu Andrea (primul în curs) din Ighiu, Sim. Lateș, Șerbeni, G. Munteanu, Sinte, Ovid Ivașcu, Abrud; I. Albon, Dostat, Nicolae Mărgineanu, Sighișóra, Traian Popa, Șinca-nouă, Moise Riscuția, Rișculița, Valeriu Șandor de Vișt, Belgrad; Stefan Turtureanu, Hrodnicul-de-sus, Em. David, Sebeș, Alecsandru Maniu, Ucea-de-jos, I. Posmușian, Ragla.

Grațierĭ. Diarul „Berliner Tageblatt“ află din Petersburg, că Țarul Nicolae a iscălit noul decret prin care se grațiéză toțĭ studenții condamnațĭ pentru desordinele din Februarie trecut. De asemenea au fost liberațĭ și o sută dintre condamnații la cincĭ anĭ în Siberia. Toțĭ vor puté sĕ-șĭ reia studiile universitare.

Representațiunile kinematografice, carĭ au atras până acuma un numĕros public la „Casa de tir“, vor continua de astădĭ începênd la hotelul *„Pomul verde“*. Intrarea 30 cr. (60 banĭ). Inceputul la órele 8 séra.

S'a aflat un câne (găinar) pe drumul ce duce din Nou spre Brașov. Cânele se află de present în Satulung (Hosszufalu) Nr. casei 838.

Ce e bun, nu e scump. Se atrage atențiunea on. public strĕin, că la cumpĕrăturile ce le face, sĕ aibă în vedere firma *M. L. Laszlo succesor Iuliu Popp*, têrgu Inului 29. Piața Francisc Iosif, unde se vînd cu prețurĭ reduse toțĭ articulii de seson.

Instalarea noului protopop în Ibașfalĕu.

Ibașfalĕu, 19 August 1902.

Astădĭ a avut loc în biserica gr. cat. de aicĭ instalarea noului protopop George *Simu*, despre care vĕ raportez următórele:

Diminéță la órele 9 s'a celebrat sf. liturghie de către d-l protopop al Mediașului, Ioan *Moldovanu*, ca delegat al archiepiscopului și metropolitului din Blașiŭ, încunjurat de numĕroși preoțĭ ai districtului protopopesc. Cântările le-a esecutat corul mixt din localitate sub conducerea d-lui învĕțător Ioan Sighișoreanu, alternând cu corul mixt din Valdhid, instruit de parochul de acolo d-l Teodor *Borza*.

D-l delegat archiepiscopesc a rostit la sfîrșitul liturghiei o frumósă predică despre sublima vocațiune a preotului și cetind decretele respective prin carĭ se numesce d-l Gheorghe Simu de paroch al Ibașfalĕului și protopop al districtului cu același nume, recomandă pe noul protopop credincioșilor.

După d-l protopop al Mediașului a luat cuvêntul noul protopop al Ibașfalĕului, relevând în cuvinte alese legăturile, ce trebue sĕ unéscă pe păstorul sufletesc cu credincioșii sĕi.

După acestea s'a oficiat un părăstas pentru odihna sufletului repausatului protopop Câmpeanu, care șĭ-a câștigat merite neperitóre pentru parochia Ibașfalĕului și în special pentru zidirea bisericei de aicĭ, care s'a sfințit înainte de asta cu trei anĭ, căcĭ mai 'nainte credincioșii din Ibașfalĕu n'aveau biserică, ci numai un oratoriu. In ochii celor de față am vĕdut lacrĕmĭ de jale, vĕrsate în amintirea vrednicului lor paroch și protopop, care înainte cu un an s'a mutat dintre cei vii.

După ceremonia bisericéscă s'a dat în casele parochiale un banchet, servit prin îngrijirea și osteněla vĕduvei protopopese Câmpeanu.

La acest banchet s'au pronunțat mai multe toaste, dintre carĭ primul a fost în sănĕtatea Esc. Sale metropolitului Dr. Victor Mihalyi.

Preotul septuagener T. *Borza* din Valdhid a rostit un frumos toast în versurĭ improvisate.

Dintre cei-ce au asistat la înălțătórea solemnitate a instalării noului protopop, mi-am notat următórele persóne:

D-na protopopésă vĕduvă *Câmpeanu* cu d-sórele Clementina, Susana și Otilia, d-na căpitan *Șoldea*, n. Câmpeanu, d-na Dr. *Negruțiu* din Blașiŭ, d-na *Szmigelszki*, n. Călutiu, Ibașfalĕu, d-șórele Silvia și Veturia *Negruț* din Blașiŭ.

Domnii: Ioan *Moldovanu*, protopopul Mediașului, Ioan F. *Negruț*, profesor și Dr. Emil F. *Negruț*, medic, în Blașiŭ, Octavian *Szmigelszki*, profesor la gimnasiul de stat din Ibașfalĕu, *Orosan*, preot gr. or. în St. Iacobu de Mureș, *Simu*, preot în Uióra, *Ianza*, primar în Blașiŭ, N. *Galea*, preot în Hundorf, T. *Borza*, preot în Valdhid, N. *Roman*, preot în Ernea, Gheorghe *Vamoș*, preot în Gyakos, Ștefan *Secetă*, preot în Șaroș, D. *Paul*, director de cancelarie la tribunalul din Ibașfalĕu, Augustin *Paul*, publicist, Brașov, *Tătaru*, notar pens. la tribunalul din Ibașfalĕu, Dr. *Roman*, candidat de advocat, Alexandru *Morariu*, cand. de advocat, Iuliu *Morariu*, student în drept, *Moldovanu*, absolvent în drept, T. *Petri*, învĕțător în Hundorf, Gavril *Bozoșanu*, învĕțător în Biertan, *Bleahu*, stud. univ. etc.

Noul paroch și protopop al Ibașfalĕului este cunoscut în cercurĭ largĭ ca scriitor poporal, așa că districtul protopopesc al Ibașfalĕului, compus din 17 parochii, nu se póte decât felicita, de achisiția norocósă, ce a făcut'o prin numirea d-sale la acest post.

Rep.

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 19 August 1902.

H. Europa: Korbász, Viena; Fuchs, Praga; Schwarz, Pesta; D-na Hertz, Lunpart, Heilpern, Fermo, Bucurescĭ; Anastasiu, T.-Severin, Papanicolescu, Djuvara, Duca, Brăila.

H. Orient: Filipescu, Caransebeș; Georgescu, Pesta; Rădulescu, Nachbar, Bucurescĭ; Zittrer, Brăila; Aburel, T.-Ocna.

H. Grand: Turcsányi, Pesta; Pataki, Clușiŭ; D-na Einhorn, Bucurescĭ; Licreanu, Ploiescĭ; Zaharie, Bușteni; Cohen, Sinaia; Tocilescu, profesor, Bucurescĭ.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***
Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 August n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121 30
Renta de coróne ung. 4%	98.—
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	118.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.70
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	203.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin	162 40
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hârtie austr.	101.60
Renta de aur austr.	121.65
Losurĭ din 1860.	152.40
Acţii de-ale Băncei austro-ungară	15 85
Acţii de-ale Băncei ung. de credit	730.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit	687.—
Napoleondorĭ	19 06
Mărcĭ imperiale germane	117.02½
London vista	239.72½
Paris vista	95.15
Rente austr. 4% de coróne	100.10
Note italiene	94.25

Cursul pieţei Braşov.

Din 20 August n. 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18.94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Scris fonc. Albina 5%		101,—	„	102.—

Nr. 6249—902.

PUBLICAŢIUNE.

referitóre la consemnările pentru statorirea dării de câştig cl. III a aruncului general asupra dării de venit şi a taxelor pentru liberarea de miliţie pe anul 1902.

Se face cunoscut, că Direcţiunea financiară reg. ung. din loc a pre gătit şi ne-a şi trimis spre publicare *consemnările pentru statorirea dărilor pe 1902*, consemnate mai jos, anume:

a) consemnările pentru darea de câştig cl. III cu Nr 31 500—1902, lângă care sunt puse şi contribuirile pentru fondul bolnavilor din ţară;

b) consemnările aruncului general după darea de venit cu Nr. 14673—1902; în fine,

c) consemnările taxelor pentru liberarea de miliţie.

Tóte acestea consemnărĭ sĕ află espuse în localul perceptoratului orăşenesc, unde fie-care contribuabil le póte lua în vedere timp **de 8 ḑile, adecă dela 16 până la 23 August 1902,** totdeauna **înainte de amiaḑĭ dela 8—12 oare.**

Eventuale reclamaţiunî în contra aruncului general după darea de venit şi în contra taxei pentru liberarea de miliţie sunt a-se presenta la subscrisul oficiŭ în timp **de 8 ḑile, adecă până la 23 August** a. c. adresate către Comitetul administrativ al Comitatului Brassó.

Acest termin de reclamaţiune are valóre pentru *toţĭ acei contribuabilĭ, carĭ în anul precedent deja au fost supuşĭ aruncului general* după darea de venit séu *taxei pentru liberarea de miliţie.*

Ér acele părţĭ, carĭ în anul curent sunt taxaţĭ *pentru prima-oară* de-a plăti aruncul general după darea de venit, au sĕ şĭ înainteze reclamaţiunile *la comitetul administrativ comitatens* şi privitor la taxele de liberare dela miliţiă la direcţiunea financiară reg. ung. în termin de 15 ḑile, dela data insinuărei aruncului general, séu pentru eliberarea de miliţie în cărticelele pentru taxă militară.

Reclamaţiunile în contra dării de venit cl. III sunt supuse terminelor fixate în §§-ii 26 şi 27 ai art. de lege XLIV din 1882.

După-ce în modul acesta pe anul 1902 tóte soiurile de dare sunt deja prescrise de aceea, pentru a-se induce dările în cólele séu cărticelele de dare a fie-cărui contribuabil, sĕ provócă toţĭ contribuabilii comunei orăşenescĭ Brassó a-şĭ presenta la acest oficiŭ de dare orăşenesc cólele séu cărticelele lor de dare în timpul dela **16** până la **30 August** a. c. Provocăm pe contribuabilĭ sĕ nu întrelase acéstă presentare, căcĭ cei negligenţĭ vor fi pedepsiţĭ.

Brassó, în August 1902.

Nr. 629 3—3 *Perceptoratul orăşenesc*

237—1902

vegrh szám.

ARVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassói kir. járásbiróság 1902 évi V. Sp. I. 610/3 sz. végzése következtében, Dr Mosoiu János ügyvéd által képviselt Szirbu Demeter brassói lakos javára Boér József brassói lakos ellen 130 kor. s jár. erejéig 1901 évi április hó 10-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 2204 korra becsült következő ingóságok u. m: házi butorok, követelés nyilvános árverésen elatadnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbiróság 1902. évi V. 496/4 számu végzése folytán 100 kor. tőkekövetelés, ennek 1902 évi augusztus hó 10-dik napjától járó 5% kamatai Brassóban, Vár-uteza 41. sz. alatti házban alperes lakásán leendő eszközlésére **1902 ik évi Augusztus hó 28-dik napjának délelötti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Brassóban, 1902 évi augusztus hó 15-ik napján.

Kalmár,
kir. bir. vghjtó.

1—1.633.

A V I S.

Prenumeraţiile la **„Gazeta Transilvaniei“** se pot face şi reînoi orĭ şi când la 1-ma şi 15 a fie-cărei lunĭ.

Domnii abonenţĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arete şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans.“

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.